

Zeg nooit zo maar 'streekproduct' tegen een 'traditioneel streekproduct'

De Vlaming is van mening dat we best wat trotser mogen zijn op onze streekproducten en dat ze sterker gepromoot mogen worden, zowel naar de eigen bevolking als naar de toeristen. Daartoe ziet de Vlaming ook een taak weggelegd voor de lokale én de regionale overheid. Dat hij deze taak ook aan de overheid geeft, heeft te maken met vroegere positieve ervaringen van generieke promotie zoals voor de 'kazen van bij ons'.

VLAM kan op een geloofwaardige manier 'traditionele' streekproducten promoten met het bestaande materiaal. Het communicatiemateriaal wordt positief onthaald en de erkenningsvoorwaarden voor het label 'Streekproduct.be®' worden als 'juist' beoordeeld door de consument.

Dit blijkt uit een kwalitatief onderzoek uitgevoerd door Synovate in opdracht van VLAM.

Opzet

Na acht jaar was het tijd om de consument terug aan het woord te laten.

In opvolging van het kwalitatief onderzoek van 2002 organiseerde het onderzoeksbureau Synovate, in opdracht van VLAM, chatsessies met consumenten die streekproducten kopen. De chatsessies vonden plaats begin juni 2010 in elke Vlaamse provincie.

Dit onderzoek moet een beter beeld geven van wat streekproducten en streekgerechten voor de Vlaming betekenen en hoe deze beleefd worden. Daarnaast werd ook gevraagd wat hij vindt van het label Streekproduct.be® en de communicatie van dit label.

Wat zijn streekproducten in de ogen van de consument?

In de eerste plaats werd de perceptie van de consument met betrekking tot streekproducten onderzocht. Daaruit bleek dat, voor de consument, de term 'streekproducten' geen eenduidige noemer is, maar dat er eerder verschillende soorten van streekproducten zijn. Elk met een ander accent. De soorten die gevonden werden, in stijgende volgorde van bekendheid en schaal, zijn:

- de lokale producten: gewone voedingsproducten, geteeld of gemaakt door de lokale boer of kleine lokale producenten en enkel plaatselijk verkrijgbaar bv ijs van de hoeve;
- de speciale streekproducten: specialere producten die vaak ook verbonden zijn met bepaalde evenementen in en/of geschiedkundige verhalen of personen uit die streek bv Olens potje;
- de traditionele streekproducten: 'luxe' producten om in rust van te genieten die net als de speciale streekproducten een historische link met een bepaalde streek hebben bv Geraardsbergse mattentaarten;
- de gewone streekproducten: producten voor dagelijks gebruik en waarbij er vaak niet meer bij stilgestaan wordt dat het om een streekproduct gaat bv Tiense suiker.

De betekenis en de beleving van streekproducten

De door VLAM gehanteerde voorwaarden* voor de erkenning als 'traditioneel' streekproduct (label Streekproduct.be®) worden bevestigd en erkend door de consument maar voor hem betekenen streekproducten meer dan alleen 'traditioneel'.

Voor de lokale producten, de speciale en gewone streekproducten gelden de voorwaarden zoals opgesteld door VLAM behalve de voorwaarde over het bestaan van minimum 25 jaar.

Voornamelijk voor de 'speciale' streekproducten die dicht bij de 'traditionele' streekproducten aanleunen, verwacht de consument ook een duidelijke erkenning.

De betekenis en de beleving van streekgerechten versus streekproduct

Een streekgerecht wordt geacht aan dezelfde voorwaarden te voldoen als een streekproduct.

Het grootste verschil zit in:

Voettekst

*** Voorwaarden erkenning 'traditioneel' streekproduct door VLAM:**

1. Zij worden bereid met grondstoffen uit de streek. Soms zijn de streekeigen grondstoffen niet meer voldoende voorradig, denk maar aan mosterdzaad of boekweit, en moeten dan ook ingevoerd worden. Traditionele bereidingen met uitheemse ingrediënten zoals amandelen, cacao, koffiebonen, specerijen, ... komen ook in aanmerking.
2. Deze producten worden door de lokale bevolking of door een breder publiek aanvaard als een traditioneel streekeigen product. Europa spreekt van producten met faam. Zulke producten zijn dan meestal ingeburgerd door traditionele naamgeving, vorm, gebruiken, ...
3. Traditionele streekproducten worden naar ambachtelijke wijze vervaardigd volgens de streektraditie. Productiemethodes evolueren, er worden hogere eisen gesteld, maar de producenten kiezen er wel voor om typische handelingen te behouden.
4. De traditionele streekproducten worden bereid in hun streek van oorsprong. Soms is het moeilijk om de productie van een streekproduct in de streek te behouden, de producenten met een Vlaams of Europees erkend product kiezen echter voor een productie in eigen streek.
5. Traditie betekent een langdurige of historische bekendheid als streekspecialiteit. Om erkend te worden moeten producten minimaal 25 jaar bestaan. Indien een oude bereidingswijze terug opgenomen wordt, bijvoorbeeld bij de ontdekking van een vergeten bierrecept, kan dit product ook naar een erkenning dingen.

- een enkelvoudig product (streekproduct) ten opzichte van een combinatie van producten (streekgerecht);
- een mogelijk uitgesteld gebruik (streekproduct) ten opzichte van een onmiddellijk gebruik (streekgerecht);
- een sterkere nadruk op het recept en de bereiding bij de streekgerechten.

Een traditioneel streekgerecht kan en mag zeker erkend worden door middel van een label. De consument opteert echter voor een apart label voor streekproducten en streekgerechten.

Gedrag met betrekking tot streekproducten

In dit onderzoek werd dezelfde onderverdeling gevonden naar soorten gebruikers van streekproducten dan in het onderzoek van 2002 namelijk: de onverschilligen, de belangstellenden, de sympathisanten en de overtuigden. Deze vier gebruikersgroepen onderscheiden zich door een verschil in betrokkenheid.

De consument onderscheidt volgende categorieën van streekproducten: dranken, beleg, zoetwaren en 'verse' landbouwproducten.

Afhankelijk van het soort streekproduct worden de producten op verschillende plaatsen gekocht namelijk:

- bij de lokale producent voor lokale producten, speciale en traditionele streekproducten;
- in kleine, lokale handelszaak voor speciale en traditionele streekproducten;
- in speciaalzaken voor speciale en traditionele streekproducten en;
- in grote, algemene handelszaken voor gewone streekproducten.

De frequentie van aankoop verschilt ook sterk per soort streekproduct. Lokale producten en gewone streekproducten worden wekelijks tot meerdere keren per maand gekocht. De traditionele en speciale streekproducten, op uitzondering van de landbouwproducten, worden minder frequent gekocht (maandelijks tot enkele keren per jaar).

Streekproducten worden gekocht om:

- dagelijks te gebruiken (lokale producten, gewone streekproducten);
- om de lokale economie te steunen (lokale producten, speciale en traditionele streekproducten);
- te gebruiken als luxeproduct (speciale en traditionele streekproducten);
- als geschenk te geven (speciale en traditionele streekproducten);
- anderen kennis te laten maken met de producten (speciale en traditionele streekproducten);
- een herinnering aan een bepaalde streek/uitstap te hebben (speciale en traditionele streekproducten).

Streekproduct.be®-label en de communicatie van dit label

Het label is tot nog toe onbekend bij de consument maar het wordt wel positief onthaald en sluit goed aan bij het idee van 'traditionele' streekproducten. Het wordt gelinkt aan: natuur, natuurlijke/verse producten, landbouw/akkers, liefde voor de natuur en producten met liefde gemaakt.

Het wordt als warm, zorgend en eenvoudig ervaren. Het label heeft een duidelijke meerwaarde:

- het geeft aan over wat voor soort product het gaat;
- erkenning aan de producent;
- gemakkelijke herkenning voor de consument;
- garantie van echtheid.

Ook de website is eerder onbekend bij de consument maar wordt, zoals het label, erg positief onthaald. Hij wordt ervaren als: overzichtelijk, duidelijk en aantrekkelijk. De meerwaarde van de website ligt in zijn informatieve waarde en zijn mogelijkheid tot motiveren van de consument om streekproducten (meer en vaker) te gebruiken.

De advertentie en de brochure tot slot worden ook in grote mate positief onthaald.

De advertentie past in grote mate bij 'traditionele' streekproducten en wordt gelinkt aan genieten (het Bourgondische), lekkere, natuurlijke producten en de traditie van de streekgebonden producten.
